

Amsterdam, 13 oktober 2014

Geachte (aanstaande) bestuurders, ambtenaren en politici in de Provincies,

Op 18 maart 2015 zijn de Provinciale Statenverkiezingen. Voor kunst en cultuur en erfgoed zeker niet onbelangrijk. Provincies houden zich bezig met de inrichting van de omgeving, een goede infrastructuur en een sterke regionale economie. En scheppen daarmee de voorwaarden voor prettig werken, wonen en recreëren.

Cultuur is één van die voorwaarden. Kunstbeoefening, op school en in de vrije tijd, het kunnen genieten van historisch landschap en lokaal erfgoed, en de mogelijkheid om voorstellingen en tentoonstellingen in de nabije omgeving te bezoeken, spelen een belangrijke rol bij de beoordeling van het leef- en vestigingsklimaat door inwoners, bedrijven en bezoekers van uw provincie. Cultuur draagt zo niet alleen bij aan een positief imago van uw provincie, het is ook daadwerkelijk van belang voor de leefbaarheid, gezondheid, sociale samenhang, veiligheid en economie.

Kunsten '92, vereniging voor kunst, cultuur en erfgoed, wil u in de opmaat naar de verkiezingen van de Provinciale Staten en de collegevorming daarna, argumenten meegeven waarom kunst, cultuur en erfgoed een prominente plek verdienen in het toekomstig collegeprogramma van alle provincies en concrete handvatten aanreiken.

Provincie: regisseur voor de hele keten

Steden en regio's hebben aantoonbaar belang bij een sterke culturele infrastructuur. Cultuur is een voorwaarde voor een **aantrekkelijke woonomgeving** en een **economische factor** van belang. *Door in alle schakels van de keten, van talentontwikkeling tot productie en afname medeverantwoordelijkheid te nemen, speelt de provincie een gezichtsbepalende en stimulerende rol.*

Provincie: spil in bovenlokale samenwerking

De provincies zijn verantwoordelijk voor de inrichting van het landelijk gebied en de kwaliteit van de uitvoering daarvan door gemeenten en maatschappelijke organisaties. Waar gemeenten het in hun eentje niet redden kunnen provincies samenwerking stimuleren. Dat kan de bibliotheek of het kunstencentrum betreffen, maar ook de plaatselijke fanfare. Bij het herbesteden van monumenten, buitenplaatsen en erfgoedcomplexen is het meer dan vroeger *aan de provincie om nieuwe initiatieven te signaleren en samenwerkingen tussen initiatiefnemers, investeerders en bijvoorbeeld gemeenten te faciliteren.*

Provincie: partner in cultuureducatie

De ambities van het huidige kabinet op het gebied van cultuureducatie en -participatie kunnen niet uitgevoerd worden zonder de provincies. Cultuureducatie stimuleert de creatieve, communicatieve en sociale vaardigheden van jongeren. Het Rijk heeft de provincies een belangrijke rol toebedeeld in de realisatie van een landelijk programma voor cultuureducatie. *Met een integrale en bovengemeentelijk aanpak helpt de provincie gemeenten om cultuureducatie een structurele plek te geven in het onderwijs.*

Provincie: draaischijf voor maatschappelijke ambities

Cultuur is de ideale schakel tussen verschillende beleidsvelden. Ambities als het verbeteren van onderwijs, het vergroten van werkgelegenheid en het bevorderen van participatie en leefbaarheid. Er zijn steeds meer initiatieven waarbij kunst en cultuur worden aangegrepen om die gebieden in beweging te krijgen. *De provincie heeft het overzicht en de contacten om de verbinding te leggen tussen de verschillende maatschappelijke ambities en kunst en cultuur, én de informatie hierover te delen.*

Provincie: aanjager voor toerisme

Gebiedspromotie en het bevorderen van toerisme is voor veel provincies een economische noodzaak. Musea, festivals, monumenten en de karakteristieke landschappen spelen in deze promotie steevast een hoofdrol. Het verder ontsluiten van kunst en cultuur, bijvoorbeeld door webportals en toeristische routes, vraagt om bovenregionale regie. *Dit is daarom typisch een taak waar de provincie een stimulerende rol in speelt.*

Provincie: poort naar Europa

Provincies zijn veelal de aangewezen bestuurslaag voor het aangaan van interregionale en Europese samenwerkingsverbanden. Zij hebben toegang tot Europese subsidies. *De provincie vergroot belangrijke kansen op samenwerking en subsidies door context, inhoud en mogelijkheden van beschikbare Europese programma's in kaart te brengen en het gebruik ervan te stimuleren.*

Tot slot

Er zijn vele redenen om als provincie te investeren kunst en cultuur en daar een agenda voor de lange termijn voor op te stellen. Hierbij biedt de veranderende verhouding tussen Rijk, provincies en gemeenten nieuwe kansen. In de bijlage met voorbeelden ziet u dat sommige provincies deze kansen succesvol weten te benutten. Zet cultuur hoog op de agenda van uw provincie, want de verbeeldingskracht die ten grondslag ligt aan alle vormen van cultuur maken stad en platteland rijker.

Met vriendelijke groet,

Jet de Ranitz

Voorzitter Kunsten '92, vereniging voor kunst, cultuur en erfgoed

Voorbeelden bij Brief Kunst en Cultuur in Collegeprogramma Provincies

Provincie: regisseur voor de hele keten

- Het Brabant C Fonds. Door € 25 miljoen te investeren in de kwaliteit van kunst en cultuur, wil Brabant het leef- en vestigingsklimaat verbeteren en zo bijdragen aan de Brabantse ambitie om een Europese top kennis- en innovatieregio te zijn. Dutch Design Week, verbindende factor tussen design, technologie en mensen, is nu al het grootste designevenement van Noord-Europa.
- Impulsregeling bkbc. Jaarlijks stelt de provincie Brabant ca. € 1,5 miljoen ter beschikking voor initiatieven op kunst- en cultuurgebied. Dit staat naast het bedrag van ca €3 miljoen dat de provincie in het kader van de cultuurplanperiode per jaar inzet voor kunst en cultuur. Enkele voorbeelden: het leerling/Meesterproject van Kunstpodium T, Proud of the South (van de grote poppodia), Poetry Circles Brabant en Van Gogh Artist in residence.

Provincie: spil in bovenlokale samenwerking

- In Friesland voert Keunstwurk met gemeenten het community art-project De Reis uit. Doel is gewenste maatschappelijk veranderingen, zoals aanpak krimp, werkgelegenheid, leefbaarheid en duurzaamheid te stimuleren.
- De Oost-Nederlandse provincies hebben talentontwikkeling in hun beleid opgenomen en daarmee de samenwerking/fusie tussen theater- en dansproductiehuis Generale Oost in Arnhem, popproductiehuis Oost-Nederland in Deventer en Literair Productiehuis Wintertuin in Nijmegen mogelijk gemaakt.
- Visit Brabant, de marketingorganisatie van de provincie, heeft het initiatief van Brabant Festivals, om meer aandacht te vragen bij het publiek voor de festivals, ondersteund met een gezamenlijke festivalcampagne.
- De Nieuwe Hollandse Waterlinie is een interprovinciaal programma dat de Liniewacht heeft opgezet: lokale vrijwilligersgroepen die met bedrijfsleven en natuurbeheer dit wereldmonument in spe beheren.

Provincie: partner in cultuureducatie

- Elf provincies tekenden in december 2013 een convenant met het Rijk, waarin afgesproken werd zeker tot 2020 aandacht en zorg in beleid en uitvoering te geven aan cultuureducatie voor het primair onderwijs.
- De provinciale instellingen voor kunst en cultuur van alle provincies zorgen met elkaar voor de realisatie van de helft van de Deelregeling Cultuureducatie met Kwaliteit.
- In Zuid-Holland ondersteunt Kunstgebouw de scholen en gemeenten in het landelijk gebied met advies, professionalisering middels scholing en training en met de cultuureducatieve programma's als Kijk | Kunst en Doe | Kunst.

- In Noord-Holland biedt Cultuurcompagnie met de PleinC- projectenbank een actueel overzicht van het aanbod op het gebied van cultuureducatie voor de scholen. PleinC ondersteunt de cultuuraanbieders, scholen en gemeenten met advies, deskundigheidsbevordering en professionalisering.
- Kunstbalie in Brabant werkt met vier samenhangende programma's aan een sterk Brabants cultuursysteem. Hiermee wordt de ontwikkeling van de lokale culturele infrastructuur gestimuleerd, de samenwerking tussen onderwijs en de kunsten versterkt en de vitaliteit van de kunstbeoefening (voor amateurs en talenten) bevorderd.
- Provinciale Jeugdcultuurfondsen in Utrecht, Zuid Holland, Zeeland, Brabant, Limburg, Overijssel, Drenthe en Friesland en binnenkort in Gelderland en Groningen hebben tot taak om kleinere gemeenten (met minder dan 100.000 inwoners) te faciliteren met de uitvoering van het Jeugdcultuurfonds. Het Jeugdcultuurfonds, dat streeft naar een landelijk netwerk van gemeentelijke en provinciale jeugdcultuurfondsen, wil dat alle kinderen zich kunnen ontwikkelen in minstens één kunstdiscipline. Het richt zich daarbij op het wegnemen van financiële drempels voor kinderen in achterstandsposities.

Provincie: draaischijf voor maatschappelijke ambities

- De samenwerkingsagenda Leeuwarden Culturele Hoofdstad 2018, samen met de provincie Friesland opgesteld, bestaat uit projecten die een verbinding leggen tussen kunst-cultuur en ecologie, empowerment, Europa, entrepreneurschap en experience. Centraal staat de "Mienskip", de gemeenschap. Hiermee worden Friese maatschappelijke thema's als krimp, kansen voor jongeren, werkgelegenheid geadresseerd. De samenwerking tussen stad en provincie loopt tot en met 2025.
- De Provincie Drenthe ondersteunt de projecten Gekleurd Grijs en Cultuurmenu voor Ouderen, om zoveel mogelijk ouderen te laten deelnemen aan culturele activiteiten. Lokale netwerken van bijvoorbeeld zorg- en woningbouw- en welzijnsorganisaties leggen contact, stemmen vraag en aanbod af, wisselen kennis uit en ondersteunen daarmee provinciaal en gemeentelijk beleid. Kunst&Cultuur Drenthe coördineert de projecten en de netwerken.
- Groningse culturele instellingen bieden steeds vaker een podium voor thema's uit de landelijke omgeving en provincies, zoals krimp, werk en landschap. Voorbeelden zijn de theatervoorstelling Mansholt (Grand Theatre), de krimp-expositie van Noorderlicht, Mijn Ede van het NNT, openluchtconcerten van het NNO in Blauwe Stad en Niemandland van De Steeg / Club Guy & Roni en Het Houten Huis.

Provincie: aanjager voor toerisme

- Provincies beseffen wel dat een rijk cultureel aanbod essentieel is in gebiedsmarketing. Campagnes als 'Er gaat niets boven Groningen' en 'verhalen van Groningen' krijgen inhoudelijk betekenis door de mate waarin de kunsten, cultuur en erfgoed in de provincie leven. Ook bij VisitBrabant, de marketingorganisaties ter bevordering van de vrije tijdsindustrie van de provincie Brabant, behoren kunst en cultuur nadrukkelijk tot de domeinen die aandacht krijgen.

Provincie: poort naar Europa

- Met Kunst Werkt Gelderland koppelt Cultuurmij Oost innovatievragen van bedrijven aan kunstenaars. Dit succesvolle concept is ook in de Euregio Munsterland in een pilot uitgezet met als slotactiviteit een ontmoeting tussen de Nederlandse en Duitse projecten. Zo leerden zowel bedrijven als kunstenaars van beide zijden van de grens elkaar en elkaars projecten kennen.

Lees ook onze Provinciale Erfgoedagenda 'Erfgoed, Ziel van uw provincie' op www.kunsten92.nl